

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98, TBMM İç Tüzüğü'nün 96. Maddeleri uyarınca Adalet Bakanı Yılmaz Tunç tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
13.12.2023

Barış BEKTAŞ
Konya Milletvekili

08.12.2023 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan Anayasa Mahkemesi'nin 2023/132 E. 2023/183 K. Sayılı 26.10.2023 tarihli kararı ile 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "suç işlemek amacıyla örgüt kurma" başlıklı 220. maddesinin 6 numaralı "Örgüte üye olmamakla birlikte örgüt adına suç işleyen kişi, ayrıca örgüte üye olmak suçundan da cezalandırılır. Örgüte üye olmak suçundan dolayı verilecek ceza yarısına kadar indirilebilir. Bu fıkra hükmü sadece silahlı örgütler hakkında uygulanır." fıkrasının Anayasa'ya aykırı olması nedeniyle iptaline karar verilmiştir. Karar 08.04.2024 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Anılı kararın gerekçesinde; kuralın "örgüt üyeliğine dair herhangi bir somut delil bulunmadan cezalandırılacak" şekilde geniş yorumlanması; kuralın kamu otoritelerinin keyfî uygulamalarını önleyecek şekilde belirli ve öngörülebilir nitelikte olmaması; bu suçtan ceza alanların örgüte üye oldukları kanıtlanamamasına rağmen örgüte üye olanlardan daha fazla hapis cezasıyla cezalandırılıyor olunması; kuralda yer alan örgüt adına işlenen suç kavramından ne anlaşılması gerektiğine dair herhangi bir düzenlemeye yer verilmemesi iptal nedenleri olarak gösterilmiştir.

Başta düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyeti ile toplantı ve gösteri yürüyüşü yapma hakkı kapsamında değerlendirilmesi gereken binlerce fiil, iptal edilen bu madde dayanak gösterilerek yargılama konusu yapılmış, gazeteciler ve akademisyenler başta olmak üzere çok sayıda insan mağdur edilmiştir.

Bu bağlamda;

1.Daha önce; bu maddeden dolayı verilen mahkumiyet kararlarıyla ilgili AİHM'in 2017, Anayasa Mahkemesi'nin 2021 tarihli hak ihlali kararları olmasına rağmen neden bu kanun maddesiyle ilgili herhangi bir düzenleme bugüne kadar yapılmamıştır?

2.İptal kararının ardından devam eden soruşturma, kovuşturma, istinaf ve temyiz incelemesindeki dosyaların durumu ne olacaktır?

3.İptal edilen madde nedeniyle ağır hak ihlallerine maruz kalan ve özgürlükleri gasp edilen kişilerin zararları nasıl tazmin edilecektir?

4.Bu madde nedeniyle hüküm giyip cezaevinde olanların tahliyesi söz konusu mudur?

5.İptal edilen madde nedeniyle kamudan ihraç edilen kaç kişi vardır, bu kişilerin görevlerine iadesi yapılacak mıdır?

6.“Örgüt içindeki hiyerarşik yapıya dahil olmamakla birlikte, örgüte bilerek ve isteyerek yardım eden kişi, örgüt üyesi olarak cezalandırılır. Örgüt üyeliğinden dolayı verilecek ceza, yapılan yardımın niteliğine göre üçte birine kadar indirilebilir.” Şeklindeki aynı maddenin yedinci fıkrasının uygulanmasında da yukarıda yazılı iptal kararındaki gerekçelerle benzer sorunlarla karşılaşıldığı bilinmektedir. Bu madde ile ilgili bir değişikliğe gidilmesi söz konusu mudur?